

CASE STUDY

Nuori kala:

Yhteistyö ja kommunikaatio

Yhteisrahoitettu
Euroopan unionin
Erasmus+ -ohjelmasta

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen mahdollisesta käytöstä.

SISÄLLYSLUETTELO

Pätevyys	2
Tiivistelmä/Johdanto/Taustaa	2
Avainsanat	2
Päähenkilöt	3
Tapaustutkimus	3
Kysymyksiä, kommentteja ja keskustelun aiheita	9

Pätevyys

Uravalmennuksen kehittäminen ja järjestäminen

Koulutuksen suunnittelu yksilöityihin tarpeisiin; tapaamisten ja aktiviteettien järjestäminen; uravalmennuksen sisältöjen arviointi.

Taidot:

- sopeutumiskyky
- tiimin kehittäminen
- vahvuuksien tunnistaminen
- suostuttelutaidot
- empatia
- joustavuus
- lannistumattomuus

Tiivistelmä/Johdanto/Taustaa

Ilmaisu työskennellä yhdessä ei viittaa ainoastaan tehtävien jakamiseen horisontaalisesti ja vertikaalisti sekä toimiin, jotka ovat välttämättömiä ammatillisten tavoitteiden tai tiettyjen standardien saavuttamiselle. Yhdessä työskentely on ensisijaisesti ehdottoman tärkeä pätevyys, joka perustuu ainakin kolmelle tukipilarille: (I) viestintä, (II) luottamus ja (III) henkilökohtainen kehitys.

Tämän tapaustutkimuksen ydin koostuu edellä mainituista aiheista ja niiden tärkeää merkitystä kuvataan yksityiskohtaisesti läpi tarinan. Tarina kertoo projektipäällikkö Raquelista, työntekijästä Dylanista and vapaaehtoistyöntekijästä Evasta, jotka työskentelevät Eurocircle Association's Mobility Departmentissa. Alussa on lyhyt esittely järjestöstä ja sen toimintaympäristöstä Marseillessa, Ranskassa, jonka jälkeen tarinassa käsitellään tarkemmin jokaisen henkilön persoonallisuuspiirteitä tarkoituksena ilmentää suorasti ja epäsuorasti joitakin elintärkeitä taitoja, jotka mahdollistavat tehokkaan yhteistyön, kuten empatia, joustavuus, sopeutuvuus ja sinnikkyys muiden muassa. Sen lisäksi, tapaustutkimus pyrkii laajentamaan yhdessä tekemisen määritelmää, kohdistuen sitä erityisesti tieto-, neuvonta- ja ohjausvalmennuksen (IAG) kohdeyleisölle, nuorisolle. Näin ollen, se todistaa, että ohjausta ei voida nähdä ainoastaan tapahtumaketjuna, joita ohjaajina toteutamme nuorille vaan prosessina, jonka toteutamme heidän kanssaan.

Tapaustutkimus kuvailee Eurocirclen tapaa kehittää urakoulutuksia ja "kolmen askeleen prosessin" rakennetta ja logiikkaa, jolle se pohjautuu.

Avainsanat

- ohjaus
- tiimi
- sanallinen ja sanaton viestintä
- luottamus
- henkilökohtainen kehitys

Päähenkilöt

Päähenkilöitä ovat projektipäällikkö Raquel, työntekijä Dylan ja vapaaehtoistyöntekijä Eva ja heidän asiakkaansa Romain. Vaikka henkilöt ovat keksittyjä, he edustavat Eurocirclen arkitodellisuutta; heidän persoonallisuutensa, asenteensa, mielipiteensä, vahvuudet ja heikkoudet muotoutuivat ja tarkentuivat järjestön työntekijöiden ja vapaaehtoisten haastatteluiden perusteella.

Tapaustutkimus

Taustaa: Eurocircle ja Marseille

Eurocircle (EC) perustettiin Berlinissä, Saksassa 1992, eurooppalaiseksi liitoksi itsenäisille sosiaali-, koulutus ja työllisyyspalveluiden toimijoille. Vuonna 1996, tämä voittoa tavoittelematon järjestö perustettiin Marseilleen, Ranskaan. Jo yli 20 vuoden ajan sen tehtävänä on ollut huolehtia nuorten sosiaalisesta ja ammatillisesta osallisuudesta, erityisesti heidän, joilla on vähemmän mahdollisuuksia, joista käytetään myös termiä "NEET" (ei työssä, tutkintoon johtavassa koulutuksessa eikä kurssikoulutuksessa)¹.

EC:n sitoumus tuottaa nuorille mahdollisuuksia ja ohjata heitä itsensä löytämiseksi ammatillisesti pohjautuu kahdelle periaatteelle. Ensiksikin, yhteishengen, suvaitsevaisuuden ja kulttuurienvälisen viestinnän omaksuminen, toiseksi; todellinen huoli nuorten sosioekonomisesta tilanteesta. Itse asiassa Marseilleessä syyt sosioekonomiseen eriarvoisuuteen ovat monimutkaiset ja monisyiset ja syväälle juurtuneet historiaan. Jos otamme huomioon vain viimeiset kaksikymmentä vuotta, yksi tärkeimmistä syistä vauraan keskiluokan ja köyhempien väestöryhmien välille kasvavaan kuiluun liittyy voimakkaaseen kehitykseen kaupungin urbaaneissa osissa².

Jälkimmäinen on ollut Marseilleen taloudellisen elpymisen tärkein tekijä. Keskiössä on ollut vanhan sataman ja sen ympäristön saneeraaminen, joka muodostaa nykyään kaupungin sykkivän hallinnollisen, matkailun ja taloudellisen elämän keskuksen. Sosiologi Michel Peraldin mukaan elpyminen saavutettiin kaikkein köyhimpien ja vähäosaisimpien kustannuksella, jotka progressiivisesti asutettiin ja saarrettiin kaupungin laitamille. Ei ole siis yllättävää, että vuoden 2008 talouskriisi heijastaa edelleen vakavia huolia erityisesti nuorten kohdalla.

Esimerkiksi vuonna 2015, Marseilleen 14. kaupunginosassa nuorten työttömyys oli kriittiset 50%.³ Lisäksi, tutkimuslaitos Compasin tutkimuksen mukaan köyhyysaste, jolla viitataan henkilöihin, jotka ansaitsevat vähemmän kuin €977 kuukaudessa on näillä asuinalueilla 42 - 55%, täten ollen korkeimpia lukemia Ranskassa.⁴ Ongelmat näyttävät myös nuorten koulutustasossa, alle puolella on ylioppilastutkintoa vastaava tai sitä ylemmän tason tutkinto ja yksi viidestä jättää koulun kesken ilman päättötodistusta⁵. Yleisesti ottaen, vuonna 2018 nuorten (15-24-vuotiaiden) työttömyysaste les Bouches-du-Rhône'n alueella oli 23,4%⁶. Samana vuonna Ranskan opetusministeriö huomioi, että kuten useassa tutkimuksessa on käynyt ilmi, nuorten kansainvälisen liikkuvuuden vaikutukset ovat merkittäviä itseluottamuksen, sosiaalisen osallisuuden ja kulttuurisen avoimuuden kannalta. Eurooppalainen ja kansainvälinen liikkuvuus edustavat keskeistä osaa

¹ Eurostat glossary "Neither in employment nor in education and training". [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Young_people_neither_in_employment_nor_in_education_and_training_\(NEET\)](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Young_people_neither_in_employment_nor_in_education_and_training_(NEET))

² Peraldi, M. Dupont, C. Samson, M. (2015). Sociologie de Marseille. La Découverte, Paris

³ Centre d'observation et de mesure des politiques sociales. <http://www.lecompas.fr/ressource/nos-publications/>

⁴ Ibidem

⁵ Ibidem

⁶ INSEE (institut national de la statistique et des études économiques), 2019. https://www.insee.fr/fr/statistiques/2134411#tableau-TCRD_087_tab1_departements

nuoriin kohdistuneissa toimintamalleissa.⁷ Tästä syystä EC pyrkii parantamaan nuorten tilannetta mahdollistamalla heille ensimmäisen kulttuurienvälisen ja ammatillisen kokemuksen ulkomailla. Ammatillista kokemusta sopeutettuna nuoren henkilökohtaiseen ja ammatilliseen taustaan pidetään todella hyvänä mahdollisuutena hankkia sosiaalisia, ammatillisia ja kulttuurienvälisiä taitoja. Kuten mainittu edellä, liikkuvuutta ei pidetä päämääränä sinänsä vaan osana 3-vaiheista prosessia, joka Mobility Departmentin edustajan sanoin tähtää löytämään pitkäkestoisia ammatillisia- ja koulutuksellisia näkökulmia.

Uravalmennuksen kehittäminen: 3-vaiheinen prosessi

- 1) Koulutus ennen matkaa, joka perustuu arkioppimiseen 8, käsittelee kaikkia keskeisiä liikkuvuuteen liittyviä seikkoja: kulttuurienvälisen dialogi ja vuorovaikutus, kulttuurinen monimuotoisuus ja tietoisuus omasta kulttuurista, aktiivista kansalaisuutta, kieltä ja kehon kieltä jne. EC:n vapaaehtoisten osa tässä vaiheessa on äärimmäisen tärkeä. Heidän kulttuurienvälisestä kokemuksestaan nuoret voivat esimerkin kautta motivoitua, saada vastauksia kysymyksiinsä ja huoliinsa hälvennyistä. He voivat vertailla elämäntyytlejää ja työtapoja eri maissa, yksinkertaisuudessaan, he saavat vertaistukea ja paljon enemmän. Lisäksi, koulutus ennen matkaa on ohjaajille ensimmäinen mahdollisuus rakentaa luottamusta nuorten kanssa ja oppia tuntemaan heitä yksilöinä tunnistuen heidän tarpeensa, kiinnostuksen kohteensa toiveensa sekä huolet ja esteet menetelmällä, joka yhdistää yksilövalmennuksen ja ryhmäaktiiviteetit.
- 2) Seuraava askel liittyy liikkuvuuteen. Tässä vaiheessa EC:n ohjaajat seuraavat ja ohjaavat etänä varmistaen, että nuorten ammatillinen ja henkilökohtainen kehitys sujuu parhaalla mahdollisella tavalla.
- 3) *Liikkuvuuden jälkeistä koulutusta ja jälkiarviointia* pidetään välttämättömänä, jotta nuori saa täyden hyödyn kokemuksestaan. Ne järjestetään kaksivaiheisina tapahtumina, ensinnäkin yhden tai kahden ohjaajan fasilitoimina arkioppimiseen perustuvina ryhmätapaamisina.

Uravalmennus sisältää erilaisia aktiviteettejä, jotka voidaan jakaa kahteen vaiheeseen. Ensiksi, arkioppimisen keinoin järjestettävä ryhmäkeskustelu tapaaminen, jonka fasilitoi yksi tai kaksi ohjaajaa. Workshoppien tavoitteena on auttaa tunnistamaan liikkuvuuden aikaansaama vaikutus ja kehitys varsinkin kovien ja pehmeiden taitojen ja myös itsetunnon ja itsenäisyyden osalta. Toinen vaihe koostuu yksilötapaamisista ja yhteisestä pohdinnasta parhaiden koulutus- ja ammatillisten mahdollisuuksien yksilöimiseksi. Lisäksi seuraa jokaiselle henkilökohtaisesti suunniteltu jatko, kuten ohjattu CV:n muokkausta ja hakukirjeet.

Tiimi: Raquel, Dylan ja Eva

Raquel saapui Marseilleen Espanjasta 4 vuotta sitten. Vuoden harjoittelujakson jälkeen hänet palkattiin projektipäälliköksi Eurocirclen Mobility Departmentiin. Viimeisen kolmen vuoden ajan hänen päätehtävänä on ollut johtamis-, kehitys- ja toteutustehtävät liikkuvuushankkeissa, jotka ovat suunnattu heikossa asemassa oleville nuorille, jotka haluavat työkokemuksen ulkomailla. Tarkemmin sanottuna, hänen tehtävänä ei ole pelkästään luoda kestäviä yhteyksiä ulkomaisiin yrityksiin, joissa nuoret suorittavat harjoittelujaksonsa vaan valmistella nuoret myös ensimmäiselle pitkälle henkilökohtaiselle ja ammatilliselle ulkomaan kokemukseksi sekä tarjota heille sopivaa ohjausta heidän palattuaan Ranskaan positiivisen kokemuksen saavuttamiseksi. Hän on suunnitellut yhdistyksen vakiintuneiden periaatteiden pohjalta Ennen matkaa -koulutuksia ja workshoppeja, joissa toteutuu ryhmätoiminta ja yksilöohjaus tasapainoisesti. Raquelille ryhmä- ja yksilötoiminnan yhdistäminen on avainasemassa. Monestakin syystä, NEETien (ei työssä, tutkintoon johtavassa koulutuksessa eikä kurssikoulutuksessa) kanssa työskentelyssä on omat haasteensa. Ensinnäkin,

⁷ Ministère de l'éducation Nationale. (2012). Mission de lutte contre le décrochage scolaire.

<https://eduscol.education.fr/cid55115/mission-de-lutte-contre-le-decrochage.html>

⁸ Arkioppiminen on suunniteltua, opetussuunnitelmaltaan ja prosesseiltaan strukturoitua henkilökohtaista ja sosiaalista koulutusta nuorille, jonka tarkoituksena on kehittää erilaisia taitoja, joita ei opeteta virallisissa opetussuunnitelmissa.

<https://www.coe.int/en/web/european-youth-foundation/definitions>

he eivät muodosta homogeenistä ryhmää, heidän koulutus- ja työhistoriansa vaihtelee suuresti, samoin heidän henkilökohtainen joskus vaikeakin taustansa. Suurimmalla osalla nuorista, jotka ottavat yhteyttä Eurocircleen, on ollut vaikeuksia koulussa ja se yhdistettynä epäonnistumiseen tutkinnon saavuttamisessa saattaa vaikuttaa kriittisesti itsetunto-ongelmiin ja ammatilliseen epävarmuuteen. Tästä syystä Raquelin täytyy olla jämäkkä ja täsmällinen toiminnan järjestämisessä ja ohjauksen tulee olla selkeästi etenevää jättäen kuitenkin tilaa nuorten autonomialle ja oma-aloitteisuudelle. Kokemuksensa perusteella, Raquel tietää, että monia nuoria vaivaa epävarmuus, joka vaarantaa heidän motivaationsa ja sitoutumisensa keski- ja pitkällä aikavälillä. Siitä syystä hänen täytyy olla kärsivällinen, lannistumaton ja tietoinen omista ennakkoluuloistaan eikä hän saa ottaa mitään itsestään selvyytenä.

Raquel on myös yhteyshenkilö kolmihenkisessä tiimissään, jossa ovat myös Dylan, työntekijä ja vapaaehtoistyöntekijä Eva. Eva on 22-vuotias saksalainen opiskelija, aurinkoinen ja työlleen omistautunut. Hänellä on toiveena valmistua nuorisotyöntekijäksi tulevaisuudessa. Vaikka hän osaakin ranskaa, tiedostaa hän sen, että kieli asettaa hänelle esteitä tietyissä tilanteissa. Tämä on vaikea asia Evalle, pelko siitä, ettei hän ymmärrä eikä häntä ymmärretä saa hänet tuntemaan itsensä vähemmän tehokkaaksi ja se lannistaa hänet aika ajoin. Dylan on 29 ja on työskennellyt Eurocirclessä puolitoista vuotta. Hän on ranskalainen ja hänellä on tutkinto EU:n projektijohtamisessa. Hänen kollegansa kutsuvat häntä kelloksi hänen tarkkuutensa vuoksi, hän on aina ajan tasalla, jämäkkä ja hyvin järjestelmällinen. Hänen tarkkuutensa ja jämäkkyytensä piilottavat ajoittaisen itseluottamuksen puutteen hänen tehdessään muita kuin hallinnollisia töitä, jotka ovat hänen vahvuutensa. Ainoana tiimissä ranskaa äidinkielenään puhuvana, Dylan kiinnittää paljon huomiota kieleensä; hän välttelee ammattislangia ja erityisesti Evan kanssa hän puhuu hitaammin.

Raquel tietää, että hän voi luottaa heihin ja vaikkakin hän on valmiina ottamaan vastuuta tärkeissä päätöksissä, hän kysyy heidän mielipidettään aina epäroimatta, jotta he osallistuvat uuden sisällön tuottamiseen koulutuksiin ja yleisesti hankkeen toteutukseen. Hän ymmärtää myös tehtäväkseen ensisijaisesti tukea henkisenä ja ammatillisesti heidän kehitystään yhdistyksessä. On hänen vastuullaan saada Eva tuntemaan itsensä tervetulleeksi ja osaksi työyhteisöä. Itsekin ulkomaalaisena hän tietää, ettei se tapahdu itsestään Evan itseluottamuksen kasvaessa kielitaitonsa suhteen. Hän myös tietää, että Dylanilla on vaikeuksia avautua ja olla aloitteellinen muiden kuin hallinnollisten tehtävien suhteen ja ettei hän poistu mukavuusalueeltaan ilman pientä pakkoa.

Hanke

Muutaman viikon päästä tiimi aloittaa tärkeän hankkeen nimeltään CAN?DO!. Kuukauden koulutuksen, joka on keskittynyt kielikursseihin, kulttuurituntemukseen, ryhmäkoheesioon ja konfliktinhallintaan, CAN?DO! tarjoaa 36 nuorelle mahdollisuuden kolmessa 12 nuoren ryhmässä neljän kuukauden harjoittelun Saksassa tai Espanjassa. CAN?DO! asettaa tiimille kovan haasteen ja heillä kaikilla on kovat odotukset ja vahva motivaatio. Raquel on panostanut paljon aikaa ja energiaa edellisenä vuonna suunnitellessaan, hienosäätäessään ja kehittäessään hankkeen, joka summaa kolmen vuoden kokemuksen, sitoutuneisuuden ja työn. Dylanin vastuut hankkeessa ovat tällä kertaa merkittävät, eivätkä rajoitu vain hänelle tavanomaisiin nuorten ja heidän isäntiensä hallinnollisiin järjestelyihin. Raquel on nähnyt tarpeelliseksi osallistaa hänet rekrytointiprosessiin ja alustavan epäroinnin jälkeen saanut Dylanin vakuuttuneeksi. CAN?DO! mahdollistaa Evalle tilaisuuden avustaa Raquelia koulutuksen järjestämisessä ja näin ollen hän saa tilaisuuden tutustua nuorisotyöntekijän työhön. Lisäksi se seikka, että hän on saksalainen vapaaehtoistyössä Ranskassa, on merkittävässä roolissa hänen jakaessaan kulttuurienvälisiä kokemuksia nuorten kanssa.

Viimeisenä päivänä ennen hankkeen aloitusta he kävivät kolmistaan läpi toimintasuunnitelmaa tuleville kuukausille. He tarkistivat listan tarvittavista hallinnollisista asiakirjoista ja käytännön tehtävistä ja koulutusmateriaaleista. He jakoivat huolensa, yksilöivät mahdolliset haasteet samoin kuin ratkaisunsa niihin, Eva kirjoitti kaiken fläppitalulle. Ennen lähtöään toimistolta Raquel antoi kahdelle muulle paperinpalkan, jossa

luki otsikko "Tämä on vettä"⁹. Se oli novelli: *"eräänä päivänä, kaksi nuorta kalaa, jotka uiskentelivat kaikessa rauhassa, tapasivat vanhemman kalan, joka ui toiseen suuntaan. Vanhempi kala nyökkäsi ja sanoi: Huomenta pojat, millaista vesi on? Kaksi nuorta kalaa jatkoivat uimistaan jonkin matkaa, kunnes toinen katsoi toista ja sanoi: Mitä hittoa on vesi?". Raquel oli lisännyt muutaman lauseen: "kuten ehkä arvasitte, tarinan opetus on se, että kaikkein ilmeisemmät ja tärkeimmät tosiasiat ovat vaikeimmin hahmotettavissa ja käsiteltävissä. Tässä hankkeessa me emme ole se vanha ja viisas kala, joka kertoo nuoremmille mitä vesi on. Huomenna, ei oteta sitä mikä meille on ilmiselvää itsestäänselvyytensä, kyseenalaistetaan itseämme, ollaan joustavia, kärsivällisiä ja sinnikkäitä. Pidetään hauskaa!"*

Rekrytointiprosessi ja Dylanin vaikeudet

"Sano jotain, sano nyt ihmeessä jotain!" Dylanin ääni kaikui hänen päässään hänen yrittäessään turhaan saada nielaistuksi palan kurkustaan. Hän ei pystynyt lopettamaan kynän pyörittelyä oikeassa kädessään ja jalkansa taputtelua. Hän etsi sopivia sanoja mutta haastattelu kului nopeasti ilman että hän sai sanotuksi sanaakaan. Oli rekrytointiprosessin toinen päivä ja hän oli tavannut Raquelin kanssa kaksitoista ehdokasta. Ylittäen kaikki odotukset, kahdeksan heistä soveltuivat täydellisesti hankkeeseen ja Raquel tuskin malttoi piilottaa innostustaan viimeisen haastateltavan CV:tä ja hakukirjettä arvioidessaan. Dylan oli myös onnellinen. Hän uskoi hankkeeseen ja tilanne oli vallan mainio valinnan mennessä näin hyvin. Kun hän vain pääsisi yli epävarmuudestaan... *"se auttaisi minua tuntemaan olevani aidosti osa tätä hanketta"* hän ajatteli. Kädet ristissä rinnallaan hän vilkaisi Raquelia pikaisesti. Hän teki loistavaa työtä, hän ei ainoastaan selittänyt hankkeen sisältöä tarkasti tavoitteineen, vaatimuksineen ja seurauksineen vaan näytti myös oman sitoutuneisuutensa ja aidon kiinnostuksen siihen, kuinka muut tilanteen kokivat. Yhdistelemällä ammattimaisuutta ja tuttavallisuutta hän ohjasi keskustelua kysymällä oikeita kysymyksiä, välttämällä kyllä/ei -kysymyksiä, ja antaen kaikkien osallistujien kokea, että heillä todellakin on tarina kerrottavanaan. Kaikkein tärkeintä oli se, että hän sai kaikki tuntemaan olonsa mukavaksi. Dylanin mielestä kuka tahansa, joka tuli huoneeseen, oli hän kuinka ujo tahansa, rentoutui helposti muutamassa minuutissa keskustelun lomassa. Hänen ei tarvinnut kuin istua selkä suorana tuolissaan ja pienellä kulmakarvan nostolla ja hymyllä hän loi ympärilleen ihannetilanteen, jotta jokaisen ehdokkaan oli mahdollista ilmaista itseään täydellisesti. Hän antoi kaikille tasapuolisen mahdollisuuden, myös Dylanille. He olivat puhuneet asiasta kahdestaan jo useamman kerran ja kun muutamaa viikkoa aiemmin Raquel oli pyytänyt Dylania osallistumaan rekrytointiprosessiin, hän tiesi sen olevan tarkoitettu auttamaan häntä kohtaamaan epämuikavuutensa sen kaltaisissa tilanteissa. Tästä syystä, he olivat valmistelleet aikataulun haastatteluja varten. Dylan oli vastuussa yhdistyksen ja hankkeen alustavien hallinnollisten toimien esittelystä, kun taas Raquel keskittyisi itse hankkeesta kertomiseen ja kyselisi hakijoilta jatkokysymyksiä ammatillisista ja henkilökohtaisista kokemuksista. *"Muista"* hän sanoi Dylanille sinä aamuna, *"meidän tavoitteenamme on arvioida saavuttaako tämä hanke hakijoiden työllistymisen tavoitteet; kun se on saatu selville, meidän täytyy vielä selvittää ovatko he valmiita pitkäkestoiseen ulkomaankokemukseen. Tämä ei ole työhaastattelu, joten ei olla liian virallisia. Ai niin ja vielä yksi juttu. Älä epäröi kysyä lisäkysymyksiä ja liittyä keskusteluun, milloin vain sinusta tuntuu siltä!"* Ja kuitenkin, ainoat sanat, jotka hän oli saanut sanotuksi niinä kahtena päivänä olivat; *"Hei täyttäisitkö tähän etu- ja sukunimesi, sähköpostiosoitteesi ja puhelinnumerosi?"* ja *"Kello"*. Hän ajatteli, *"Todellakin ansaitsen sellaisen lempinimen."*

Tauon aikana, Raquel liittyi Dylanin seuraan toimistossa kahden kahvikupin kanssa ja pyysi häntä istumaan kanssaan huoneen keskellä olevan pyöreän pöydän ääreen. He keskustelivat noin puolen tunnin ajan käyden läpi muistiinpanojaan, joita olivat tehneet haastattelujen aikana ja katselivat muiden hakijoiden CV:tä. *"Tunnen tämän tyyppin"* sanoi Raquel yllättäen CV kädessään. *"Hän otti minuun yhteyttä puhelimitse muutama viikko sitten tiedustellakseen hankkeesta. Me puhuimme aika kauan..."* Hän epäröi hetken koittaessaan muistaa puhelua. *"Hän oli todella ujo ja kuulosti aika hukassa olevalta. Totta puhuakseni, hän ei tiennyt hankkeesta paljoakaan."* Dylan otti CV:n vilkaistakseen sitä. *"Romain, 22. Hän asuu 14. kaupunginosassa"*. Raquel

⁹ By David Foster Wallace. <https://www.theguardian.com/books/2008/sep/20/fiction>

nyökkäsi ja lisäsi: *“saapa nähdä!”*.

Haastattelut jatkuivat iltapäivällä ja Dylan oli melko yllättyneet huomattavasti alkavansa hiljalleen rentoutua. Hän yritti istua samanlaisessa asennossa kuin Raquel ja tämän ystävällisestä pyynnöstä hän oli kysynyt muutaman kysymyksen ystävälliseltä hakijalta, joka oli niin innoissaan ajatuksesta matkustaa Espanjaan, että hän istui koko haastattelun ajan tuolinsa reunalla. Kun hän lähti huoneesta, Raquel tarkisti hakijaluetteloa. Kymmenen minuutin päästä kolmelta iltapäivällä, olisi Romainin vuoro. Äkkiä, joku koputti oven, se oli Eva. *“Yhdellä Saksan partnereista on ongelma”* hän sanoi ja lisäsi, *“Olen puhelimesta asiasta vastaavan kanssa, hän haluaisi puhua kanssasi.”* Raquel katsoi Dylaniin: *“Tulen pian takaisin, voit jo aloittaa”*. Muutaman minuutin päästä, Dylan kuuli koputuksen ovelta. Hän nosti kätensä lanteilleen ja sanoi: *“Sisään”*.

Romainin kanssa kasvokkain

Romain tuli huoneeseen, sulki oven ja käveli Dylanin luokse istuen häntä vastapäätä. *“Hei, mitä kuuluu?”*, Dylan sanoi heidän kätellessään, *“täyttäisitkö tähän etu- ja sukunimesi, sähköpostiosoitteesi ja puhelinnumerosi?”*. Romain nyökkäsi ja sanomatta sanaakaan, otti paperin ja kynän. Dylan, jonka ajatuksena oli viivytellä ja odottaa Raquelin palaavan, yritti muistella Raquelin sanoja, joilla hän sai tunnelman kevenemään, kun hän yhtäkkiä huomasi Romainin käden vapisevan. Hän oli selvästi hermostunut ja vaikka hän oli vasta tullut huoneeseen, hän vilkuili jo kelloaan. Dylan heilautti olkapäitään kuin olisi halunnut heittää stressin pois olankohautuksella ja alkoi puhua: *“Eli ensinnäkin tervetuloa Eurocircleen! Oliko helppoa löytää meidät? Ei? Ei hätää, muistan kun tulin tänne ensimmäisen kerran. Minun piti kävellä kaksi kertaa korttelin ympäri. Ihan tosi, kävelin juna-asemalle asti ja takaisin pääaukiolle ennen kuin löysin etuoven!”*. Romain hymyili mutta piti katseensa lomakkeessa, jota oli täyttämässä. Sitten hän nosti katseensa ottaessaan puhelimensa taskustaan. *“No, joko aloitetaan?”* sanoi Dylan vilkaisten Romainin puhelinta, joka vilkkui pöydällä. *“Ok... jos kävit nettisivuillamme, tiedät, että meillä on useita liikkuvuushankkeita, niitä on lyhyt- ja pitkäkestoisia sekä vapaaehtoistyökokemuksia ja työharjoittelujaksoja. CAN?DO!, esimerkiksi, on viimeisin työharjoitteluohjelma, jonka olemme kehittäneet ja on todella mukavaa, että olet hakenut osallistujaksi siihen!”*. Dylan piti pienen tauon tutkiakseen ilmettä Romainin kasvoilla. Hän vaikutti poissaolevalta kuin oli luultavimmin hautautuneena omiin ajatuksiinsa. Hän naputteli jalkaansa eikä pystynyt pitämään katsekontaktia muutamaa sekuntia pidempää. Dylan ei kokenut hänen käytöstään epäkunnioittavana tai että se olisi johtunut kiinnostuksen puutteesta, päinvastoin omasta vaivautuneisuudesta huolimatta, hän tunsu empatiaa ja uudenlaista syvää vastuuta. Oli hänen tehtävänä ohjata Romain ulos kuplastaan mutta siinä onnistuakseen hänen tuli saavuttaa Romainin luottamus ja saada hänet tuntemaan olonsa turvalliseksi avautuakseen. *“En ole vanha ja viisas kala”* hän ajatteli.

“Jos se sopii sinulle, kerron lyhyesti hankkeesta, jonka jälkeen voimme käydä läpi ne kohdat, jotka jäivät mahdollisesti sinulle epäselviksi ja voimme puhua sinun kiinnostuksen kohteistasi ja odotuksistasi. Haluaisin käyttää myös hetken käyden läpi aikaisempia kokemuksiasi, niin ammatillisia kuin henkilökohtaisiakin, äläkä epäröi yhtään, jos haluat kertoa minulle jotakin mitä et ole tuonut esiin CV:ssäsi”. Dylan näytti ulospäin rauhalliselta ja huolettomalta mutta sisimmässään hän oli melkein euforinen. Valitettavasti hän ei ehtinyt kauaa nauttia siitä, että oli juuri sanonut noin kaksi kertaa enemmän kuin aikaisempina kahtena päivänä yhteensä. Romain, ei jakanut hänen innostustaan ollenkaan. Päin vastoin, hän taas vilkuili jatkuvasti kelloaan ja jatkoi aina vaan vilkkuvan puhelimensa tarkkailua. *“No niin, CAN?DO! sisältää kuukauden mittaisen Ennen matkaa -kurssin, jossa osanottajat hyötyvät intensiivikielikurssista ja useista ryhmäaktiiviteeteistä, joissa käsitellään kulttuurien monimuotoisuutta, kulttuurishokkia, konfliktinhallintaa jne.”* Dylan päätti olla antamatta periksi tällä kertaa: *“siellä järjestetään myös henkilökohtaisia tuokioita, joiden tarkoituksena on löytää sinun kiinnostuksesi mukaan sopiva harjoittelupaikka. Huomaan täältä lomakkeesta, jossa kerrot odotuksistasi, että haluaisit mennä Saksaan muttet kertonut tarkemmin alaa, jonne haluaisit mennä harjoitteluun. Onko sinulla ollut aikaa ajatella sitä?”*. Romain veti pitkään henkeään ja risti jalkansa ja sanoi *“ei oikeastaan... tarkoitan... Koulussa olin aika hyvä tekniikassa ja vanhempieni mielestä minun pitäisi...”* hän veti uudelleen pitkään henkeä ja jatkoi: *“En tiedä, ehkäpä minun pitäisi vain ottaa mitä ehdotat minulle...”*. Dylan teki kaikkensa, ettei Romainen kommentin jälkeen jäänyt hetkeäkään hiljaiseksi: hän sanoi, että ensimmäinen henkilökohtainen tapaaminen voitaisiin käyttää eri vaihtoehtojen läpikäymiseen, eikä lopullisen valinnan tarvitse pohjautua koulutus- tai

työkokemuksen perusteella. Romain ei ollut pelkästään ujo, hänestä tuntui siltä, ettei hänellä ollut muita vaihtoehtoja kuin hyväksyä mitä muut käskevät hänen tehdä, aivan kuin hänen kiinnostuksen kohteensa ja taipumuksensa eivät olisi huomionarvoisia. Dylan päätti muuttaa täysin keskustelunaihetta. He puhuivat Marseillesta, kuinka outoa hänestä oli ollut muuttaa sinne Pariisista *“se on jotain täysin erilaista”* Romain sanoi yhtäkkiä, *“et löydä koskaan mitään sellaista kuin Marseille Ranskasta! Tarkoitan se on ainutlaatuinen: jokainen kaupunginosana on kuin pieni kylä, joissa on piirteitä, jollaisia et löydä viereisestä kaupunginosasta”*. Dylan ymmärsi, että jää oli vihdoinkin murtunut; he juttelivat puolisen tuntia ja kertoessaan, Romain otti puhelimensa näyttääkseen jotakin *“katso kaksi ystävääni on tehnyt tämän”*. Hän antoi puhelimensa Dylanille: se oli nettisivusto nimeltään *“sata tarinaa Marseillesta”*. Sitten hän jatkoi: *“Se on kokoelma tavallisten ihmisten jokapäiväisiä tarinoita: vihannesmyyjä, leipuri, postimies, katutaiteilija, sanot vain ammatin ja löydät sen sieltä. Minä suunnittelin nettisivuston, se oli todella hauskaa!”*. *“Ja missä olet oppinut sen taidon?”* kysyi Dylan yllättyneenä. *“Itsekseni, omalla koneellani, pöytäni ääressä. Vanhempani ovat aina sanoneet, etten saisi tuhlata aikaani sen parissa... vastasi Romain hiljaisella äänellä.*

Kun Raquel tuli takaisin kymmenen minuuttia myöhemmin, Dylan ja Romain puhuivat matkustelusta ja ulkomailla asumisesta. Hän pahoitteli kummallekin keskeytyksestään ja esitteli itsensä Romainille, joka kätteli häntä Dylanin mielestä hieman harmistuneena. Dylan käytti hetken kertoakseen Raquelille yhteenvedon haastattelusta jättämättä pois Romainin näkemystä Marseillesta ja korostaen kertomuksessaan innostuneesti nettisivustoa. Raquelin mainitessa kiinnostuksensa nettisivustoon, seurasi hiljaisuus, Dylan odotti hänen ottavan taas vetovastuun ja jatkavan haastattelua mutta hän vain istui tuolissaan ja sanoi tyyneesti *“jatkakaa vain”*. Dylan tuijotti häntä hieman yllättyneenä ja sanoi hiljaisella äänellä *“etkö halua kysyä mitään? Tai ehkäpä esitellä hanketta uudelleen?”*. *“Tulin vain esittäytymään ja avustamaan haastattelun lopussa.”* Raquel vastasi hymyillen. Dylan katsoi Romainiin ja ymmärsi saman tien, että haastattelun otollinen hetki oli katoamassa. *“Hyvä on”* hän sanoi *“me puhuimme matkustelusta, eikö niin? Miten se road trip? Missä se oli?”*. Hieman epäröityään, Romain kertoi heille kesästä kolme vuotta sitten, kun hän meni Skotlanttiin road tripille, joka kesti kaksi kuukautta. Hän kertoi, kuinka hän oli ollut hermostunut yksinään matkustamisesta ja kuinka hänen oli täytynyt suunnitella kaikki pienetkin yksityiskohdat, kaikkein ilmeisimmätkin, koska se sai hänen olonsa tuntumaan turvalliselta. *“Lopulta kaikki oli turhaa: kun astuin ulos koneesta olin niin innoissani, että unohdin suunnitelmani täysin!”*. Raquel ja Dylan nauroivat ja Romain hymyili heille ensimmäisen kerran aidosti. Muutaman minuutin kuluttua, avatessaan ovea lähteäkseen toimistosta Romain kääntyi katsomaan Dylaniin ja kiitti häntä mukavasta juttutuokiosta. Hän sanoi vielä *“Pidän todella paljon tästä hankkeesta, pidän itselleni peukkuja!”*.

Kysymyksiä, kommentteja ja keskustelun aiheita

- Pitäisikö sinusta Romain valita osallistujaksi hankkeeseen? Onko hän valmis ulkomailla järjestettävään työkokeiluun?
- Millaisia kysymyksiä kysyisit vastaavassa haastattelussa?
- Antoiko Raquel Dylanille mahdollisuuden kohdata ja selviytyä vaivautuneisuudestaan haastattelussa? Oliko alun alkaenkaan hyvä idea ottaa hänet mukaan rekrytointiprosessiin?
- Koita yksilöidä miten Raquel pyrki toiminnallaan mahdollistamaan sujuvan yhteistyön? Yleisesti ottaen, kuinka tiimin jäsenet tukevat toisiaan?
- Missä tilanteissa Dylanin toiminta osoitti sopeutumiskykyä ja empatiaa?
- Oliko Dylanin valinta muuttaa keskustelun suuntaa ja keskustella Marseillesta tilanteeseen sopivaa?
- Millaista sanatonta viestintää mielestäsi tarinan henkilöt ovat käyttäneet?
- Miten mielestäsi Raquelin tulisi osallistaa Eva, EC:n vapaaehtoistyöntekijänä, Ennen matkaa -workshoppien koulutuksessa?
- Kuinka tiimin tulisi kannustaa ja rohkaista Evaa kohtaamaan ja pääsemään yli epävarmuudestaan koulutuksen aikana? Millaiseksi kuvittelet Evan henkilökohtaisen ja ammatillisen kehityksen?

YHTEYSTIEDOT

Tampereen kaupungin työllisyys- ja kasvupalvelut

www.tampere.fi/tyollisyyspalvelut

YHTEYSTIEDOT

Anu Turunen-Kaukovirta, Project Planner Guide 2.0

Sumeliuksenkatu 11

33100 Tampere, Suomi

t: +358 40 1631245

e: anu.turunen-kaukovirta@tampere.fi

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen mahdollisesta käytöstä.

Yhteisrahoitettu
Euroopan unionin
Erasmus+ -ohjelmasta

RINOVA
innovate, create & regenerate

 CITY OF TAMPERE
EMPLOYMENT AND GROWTH SERVICES

 MetropolisNet
European partnership of local development
partnerships in metropolitan areas

 **BALLYMUN
JOB CENTRE**
Building a Brighter Future With Work

 CIOFS-FP
Centro Italiano Opere Femminili Salesiana
Formazione Professionale